

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

2022/2023

**REALIZÁCIA INTERNEJ ČASTI MATURITNEJ SKÚŠKY –
PRAKTICKEJ A TEORETICKEJ ČASTI ODBORNEJ
ZLOŽKY V STREDNEJ ODBORNEJ ŠKOLE**

SPRÁVA Z TEMATICKEJ INŠPEKCIE

**KRITICKÝ
PRIATEĽ ŠKÔL
A ŠKOLSKÝCH
ZARIADENÍ**

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

Realizácia internej časti maturitnej skúšky – praktickej a teoretickej časti odbornej zložky v strednej odbornej škole

SPRÁVA Z TEMATICKEJ INŠPEKCIE

Mgr. Eva Gregorová
PaedDr. Monika Ružeková, PhD.
Ing. Adriana Vykydalová
Mgr. Alžbeta Štofková Dianovská

© Štátna školská inšpekcia, Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

OBSAH

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE	4
1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH	5
2 HLAVNÉ ZISTENIA	6
2.1 Pripravenosť školy na internú časť maturitnej skúšky z predmetov PČOZ a TČOZ	6
2.2 Organizácia a priebeh internej časti MS z predmetu PČOZ	7
2.3 Organizácia a priebeh internej časti MS z predmetu TČOZ	8
2.4 Úroveň preukázaných poznatkov a zručností žiakov v MS	9
2.4.1 Úroveň preukázaných poznatkov a zručností vo vzťahu k cieľovým požiadavkám	9
2.4.2 Úroveň preukázaných poznatkov a zručností v porovnaní so známkou z OVY/PRX a profilových predmetov na konci 4. ročníka	10
2.4.3 Úroveň preukázaných poznatkov a zručností v nadväznosti na zaradenie žiakov do skupín podľa miesta výkonu OVY/PRX na konci 4. ročníka	11
3 ODPORÚČANIA A PODNETY	13
3.1 Odporúčania na úrovni škôl	13
3.2 Odporúčania zamestnávateľom, stavovským a profesijným organizáciám	13
4 ZOZNAMY	13
4.1 Tabuľky	13
4.2 Grafy	13
5 PRÍLOHA	14
5.1 Zoznam kontrolovaných škôl	14

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE

Maturitná skúška (MS) overuje vedomosti a zručnosti žiakov v rozsahu učiva určeného katalógom cieľových požiadaviek a skutočnosť, či sú žiaci pripravení používať získané kompetencie v ďalšom štúdiu alebo pri výkone povolania a odborných činností, na ktoré sa pripravujú. MS v strednej odbornej škole (SOŠ) pozostáva z teoretickej časti MS a odbornej zložky MS. Odborná zložka MS sa člení na teoretickú časť odbornej zložky MS (TČOZ MS) a praktickú časť odbornej zložky MS (PČOZ MS) a jej cieľom je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva odborných vyučovacích predmetov určených vzdelávacími štandardmi.

Tematická inšpekcia (TI) sa realizovala v 14 SOŠ s vyučovacím jazykom slovenským, v ktorých sa vzdelávalo 163 žiakov v 4.ročníku. Z nich sa v systéme duálneho vzdelávania (SDV) vzdelávalo 56 žiakov. PČOZ MS konali všetci žiaci, TČOZ MS 10 žiakov nekonalo. Zo zistení Štátnej školskej inšpekcie vyplynulo že:

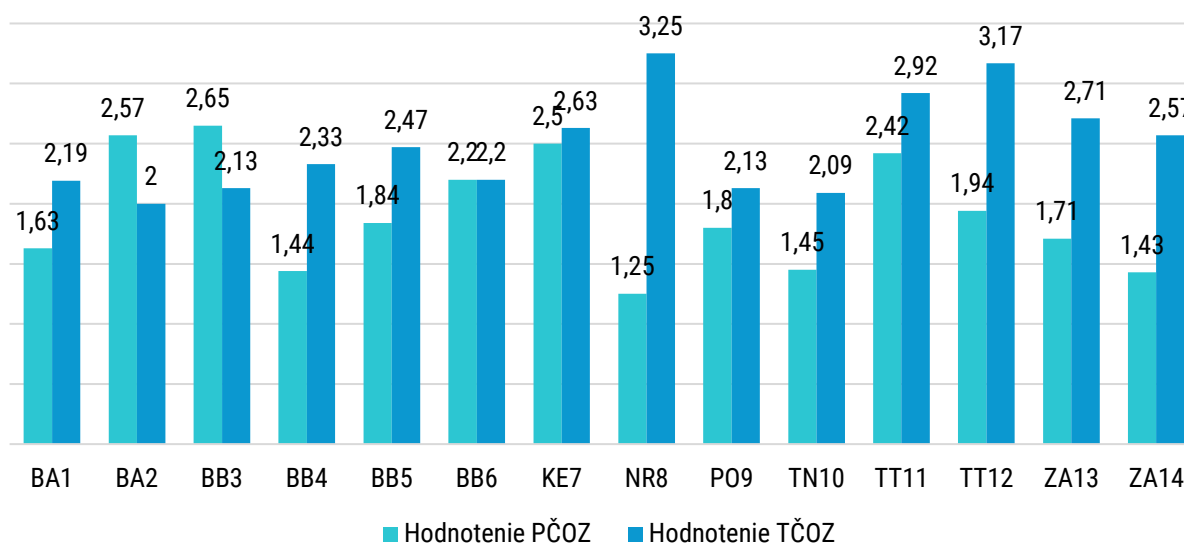
väčšina sledovaných stredných odborných škôl pripravila PČOZ i TČOZ MS v súlade s právnymi normami bez vážnejších zistených nedostatkov.

- ⇒ V niektorých SOŠ sa vyskytli nedostatky súvisiace s nesprávnym vymenovaním, neprítomnosťou, resp. nevymenovaním niektorých členov PMK. V 2 SOŠ nedostatky súviseli s nesúladom maturitných tém PČOZ a TČOZ s výkonovým štandardom pre daný ŠO, nízkou náročnosťou niektorých tém v TČOZ, čo neumožňovalo objektívne vyhodnotiť vedomosti žiakov v súlade s profilom absolventa.

žiaci dosiahli v hodnotení PČOZ MS o 0,47 lepšiu celkovú priemernú úroveň ako v hodnotení TČOZ MS.

- ⇒ Uvedené zistenie platí aj pre porovnanie výsledkov jednotlivých častí MS kontrolovaných škôl (okrem BA2, BB3).
- ⇒ V 3 školách je rozdiel medzi PČOZ MS a TČOZ MS výrazný (ZA14 – 1,14; TT12 – 1,23; NR8 – 2) (**Graf 1**)

GRAF 1 Porovnanie výsledkov PČOZ MS a TČOZ MS kontrolovaných SOŠ

úroveň výsledkov žiakov v oboch častiach MS (v PČOZ MS o 0,12; v TČOZ MS o 0,26) v porovnaní so známou z OVY/PRX a profilových predmetov na konci 4. ročníka je horšia.

- ⇒ V troch štvrtinách subjektov dosiahli žiaci horšie výsledky v PČOZ MS v porovnaní s hodnotením OVY/PRX, z toho v 4 školách bol dosiahnutý priemer v PČOZ MS výrazne horší. V hodnotení TČOZ MS v 7 školách žiaci dosiahli horšiu úroveň ako hodnotenie z profilových predmetov odborného vzdelávania, pričom v 2 SOŠ bol rozdiel výsledkov výrazný (o 1,15 a 1,20).

úroveň výsledkov žiakov v MS v nadväznosti na zaradenie žiakov do skupín podľa miesta výkonu OVY/PRX na konci 4. ročníka je najlepšia u žiakov v SDV.

- ⇒ Žiaci pripravujúci sa v SDV dosiahli z oboch častí MS najlepšie výsledky (PČOZ MS 1,8; TČOZ MS 2,4)

väčšina žiakov v PČOZ MS ako i TČOZ MS preukázala vedomosti a zručnosti v súlade s cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti žiakov pre príslušné ŠO.

- ⇒ **PČOZ MS** žiaci vykonávali individuálnou formou praktickej realizácie a predvedenia komplexnej úlohy i formou obhajoby vlastného projektu. Odlišnosti sa prejavili medzi jednotlivými žiakmi v miere ich samostatnosti, tvorivosti, v komunikačných kompetenciách, v používaní odbornej terminológie, v schopnosti argumentovať a aplikovať teoretické vedomosti pri praktickej realizácii a predvedení komplexných úloh.
- ⇒ **V TČOZ MS** žiaci preukázali požadované odborné teoretické vedomosti, dokázali prepájať teóriu s praxou, vedeli zdôvodniť stanoviská k odborným problémom. Najväčšie rozdiely boli zaznamenané v schopnosti adekvátne komunikovať a uplatňovať správnu odbornú terminológiu. Odpovede na otázky skúšajúcich u niektorých žiakov limitovali nízke komunikačné zručnosti (jednoslovné odpovede, holé vety, neznalosť odbornej terminológie), tiež sa vyskytovali problémy pri argumentácii a vyjadrovaní sa v súvislostiach. V 1 škole viac ako tretina žiakov bola hodnotená stupňom prospechu dostatočný.
- ⇒ **Žiaci v SDV** vykazovali v PČOZ ako i TČOZ MS lepšiu úroveň poznatkov a zručností vo vzťahu k cieľovým požiadavkám.

Na základe zistení ŠŠI školám odporúča v teoretickom odbornom vzdelávaní i v praktickej príprave dbať na rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov, pri prezentácii vedomostí a zručností ich viesť k správne mu používaniu odbornej terminológie a podporovať ich argumentačné schopnosti.

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH

Tematická inšpekcia (TI) bola v školskom roku 2022/2023 realizovaná v 14 SOŠ s vyučovacím jazykom slovenským, z nich 12 bolo štátnych, 1 cirkevná a 1 súkromná. Z celkového počtu **163 žiakov** v 4. ročníku konalo **PČOZ MS 163 žiakov** a **TČOZ MS 153 žiakov** v 11 študijných odboroch (ŠO) v 6 skupinách ŠO. TČOZ MS 10 žiakov neabsolvovalo, pretože nesplnili podmienky na jej konanie (**Tabuľka 1**).

V **systéme duálneho vzdelávania** (SDV) sa vzdelávalo 56 žiakov v rámci odborného výcviku na pracovisku praktického vyučovania u zamestnávateľov, ktorí im poskytovali odborné vzdelávanie a prípravu, z nich všetci vykonali PČOZ a 50 z nich vykonalo TČOZ MS.

Mimo SDV sa celkovo vzdelávalo 107 žiakov, z nich 31 žiakov absolvovalo odborný výcvik v dielni školy a 76 žiakov na pracoviskách zamestnávateľov, s ktorými mali školy uzatvorené zmluvy o poskytnutí praktického vyučovania, 103 z nich vykonalo TČOZ MS.

TABUĽKA 1 Prehľad žiakov konajúcich PČOZ MS a TČOZ MS v šk. roku 2022/2023

Skupina odborov	Študijný odbor	Počet žiakov PČOZ		Počet žiakov TČOZ	
		v SDV	mimo SDV	v SDV	mimo SDV
24 strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba I. II.	mechanik nastavovač	5	23	5	23
	strojárstvo - výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení	0	4	0	4
26 elektrotechnika	mechanik - mechatronik	18	0	18	0
	mechanik počítačových sietí	0	26	0	23
	mechanik - elektrotechnik	5	21	4	20
28 technická a aplikovaná chémia	operátor gumárskej a plastikárskej výroby	11	0	11	0
33 spracúvanie dreva	operátor drevárskej a nábytkárskej výroby	0	7	0	7
37 doprava, pošty a telekomunikácie	dopravná akadémia	0	8	0	8
64 ekonomika a organizácia, obchod a služby I. II.	pracovník v hotelierstve a cestovnom ruchu	3	13	3	13
	obchodný pracovník	9	0	6	0
	kuchár	5	5	3	5
spolu		56	107	50	103

2 HLAVNÉ ZISTENIA

2.1 PRIPRAVENOSŤ ŠKOLY NA INTERNÚ ČASŤ MATURITNEJ SKÚŠKY Z PREDMETOV PČOZ A TČOZ

Väčšina sledovaných stredných odborných škôl pripravili PČOZ i TČOZ MS v súlade s právnymi normami bez vážnejších zistených nedostatkov.

V určenom termíne boli do predmetových maturitných komisií (PMK) kontrolovaných odborov **vymenovaní** skúšajúci učitelia odborných predmetov z radov interných pedagogických zamestnancov, majstri odbornej výchovy (MOV) i skúšajúci zástupcovia zamestnávateľov, u ktorých sa absolventi pripravovali v systéme duálneho vzdelávania (SDV). Vo všetkých školách pripravujúcich žiakov v SDV (7 SOŠ) boli skúšajúcimi členmi PMK aj zástupcovia zamestnávateľov, u ktorých sa žiaci pripravovali v SDV. **Nedostatky sa vyskytli** v 1 škole¹, kde nebol členom PMK pre PČOZ učiteľ odborných predmetov, v inej škole² MOV nebol zamestnancom školy a v 1 škole³ sa riadne vymenovaný zástupca zamestnávateľa ako skúšajúci člen PMK pre žiakov v SDV TČOZ MS nezúčastnil. Do 5 škôl subjekty koordinácie odborného vzdelávania a prípravy⁴ nevyužili delegovať svojich zástupcov pre odbornú zložku MS. Delegovaných zástupcov vecne príslušných stavovských alebo profesijných organizácií (SO/PO) riaditelia SOŠ v danej lehote ustanovili za členov komisií, zaslali im vymenúvacie dekréty i harmonogramy MS s výnimkou 1 školy,⁵ v ktorej riaditeľ školy nevymenoval delegovaného zástupcu SOPK za člena PMK. Skúšajúci spĺňali všetky **požadované predpoklady**, v 1 subjekte⁶ bol členom PMK skúšajúci, ktorý nespĺňal kvalifikačné predpoklady na vyučovanie predmetu, z ktorého sa konala skúška. Možnosť prizvať na PČOZ MS odborníka z praxe využili 3 školy.⁷

Všetky školy mali v PČOZ MS i v TČOZ MS pre kontrolované ŠO ustanovenú 1 PMK, v prípade, že vzdelávali aj žiakov v SDV, PMK boli spoločne pre žiakov v SDV aj mimo SDV.

Na návrh predmetových komisií riaditelia škôl schválili **témy** pre odbornú zložku MS a súhlasné stanovisko vyjadrili i predsedovia PMK, s výnimkou 1 školy,⁸ kde témy pre PČOZ MS neboli predložené na schválenie predsedovi PMK. Vo všetkých školách bol dodržaný stanovený počet tém a riaditelia na návrh predsedov predmetových komisií určili formu PČOZ MS. Vypracovanie tém bolo v súlade s výkonovými štandardmi pre praktické i teoretické vzdelávanie v príslušných študijných odboroch okrem 2 škôl, kde v 1 škole⁹ maturitné témy pre praktickú realizáciu a predvedenie komplexnej úlohy boli jednostranne zamerané len na preukázanie niektorých vedomostí a zručností uvedených vo výkonových štandardoch pre daný ŠO. Napriek uvedeným nedostatkom boli témy schválené predsedom PMK a boli bez pripomienok akceptované SOPK. V ďalšej škole¹⁰ boli témy pre PČOZ vypracované iba čiastočne na základe výkonových štandardov, pretože testy, ktoré žiaci v rámci PČOZ vykonávali, mali teoretický charakter. *Asociácia priemyselných zväzov a dopravy (APZD)* vo svojom vyjadrení uviedla, že témy je potrebné spracovať komplexnejšie a začleniť do nich požiadavky Priemyselnej revolúcie 4.0. Náročnosť niektorých tém v TČOZ bola nízka a neumožňovala objektívne vyhodnotiť vedomosti žiakov v súlade s profilom absolventa, nakoľko v témach absentovali niektoré výkonové štandardy príslušného ŠO. APZD sa vyjadrila, že témy pre túto časť MS boli spracované dobre a prehľadne s prepojením jednotlivých oblastí (strojárstvo, elektrotechnika, CNC a pneumatika), ale absentovali témy z predmetov netechnického zamerania (ekonomika). V ostatných kontrolovaných

¹ SOŠ hotelových služieb a obchodu, Jablonoňová 1351, Zvolen

² SOŠ strojnica, Ul. pplk. Pljušťa 29, Skalica

³ SOŠ ekonomiky, hotelierstva a služieb Jána Andraščíka, Pod Vinbargom 3, Bardejov – zamestnávateľ Hotel pod bránou, s.r.o., Námestie SNP 173/3, Bardejov

⁴ Republiková únia zamestnávateľov (RÚZ), Slovenská obchodná a priemyselná komora (SOPK) a Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR (AZZZ)

⁵ SOŠ polytechnická, Sládkovičova ulica 104, Ružomberok

⁶ SOŠ gastronómie a hotelových služieb, Farského 9, Bratislava

⁷ SOŠ drevárska a stavebná, Krásno nad Kysucou 1642; SOŠ technická, Kozmálovská cesta 9, Tlmače; SOŠ, I. Krasku 491, Púchov

⁸ SOŠ hotelových služieb a obchodu, Jablonoňová 1351, Zvolen

⁹ Cirkevná SOŠ elektrotechnická P. G. Frassatiho, Vazovova 2, Bratislava, ŠO mechanik počítačových sietí

¹⁰ SOŠ strojnica, Ul. pplk. Pljušťa 29, Skalica; ŠO mechanik – mechatronik

subjektoch vyjadrili vecne príslušné SO/PO¹¹ k obsahu tém na obidve časti odbornej zložky MS súhlasné stanovisko bez pripomienok.

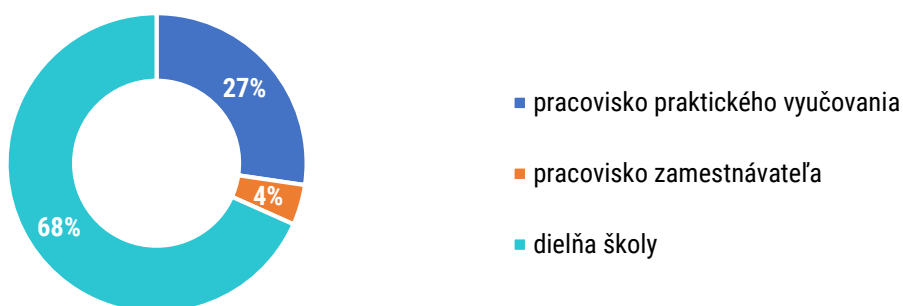
V kontrolovaných školách, kde sa žiaci vzdelávali v SDV i mimo SDV, boli maturitné témy PČOZ MS i TČOZ MS pre obidve skupiny žiakov identické.

2.2 ORGANIZÁCIA A PRIEBEH INTERNEJ ČASTI MS Z PREDMETU PČOZ

PČOZ MS sa vykonávala vo všetkých školách individuálnou formou, 141 žiakov (86,5%) ju absolvovalo formou praktickej realizácie a predvedenia komplexnej úlohy a 22 žiakov (13,5%) v 3 školách formou obhajoby vlastného projektu. Formu realizácie a obhajobu experimentu, ako i obhajobu súťažných prác si žiaden žiak ne zvolil.

Na pracovisku praktického vyučovania **konalo PČOZ MS** 44 žiakov (všetci v SDV), na pracoviskách iného zamestnávateľa realizovalo skúšku 7 žiakov mimo SDV a v priestoroch školy (dielňa, odborné učebne) konalo PČOZ MS 112 žiakov, z toho 12 žiakov v SDV (**Graf 2**).

GRAF 2 Miesto konania PČOZ MS

Adekvátne priestorové a materiálno-technické zabezpečenie v dielňach, odborných učebniach, na pracoviskách zamestnávateľov poskytujúcich vzdelávanie v SDV a na pracoviskách zamestnávateľov poskytujúcich OVV na základe zmluvy so školou vytvárali predpoklady na objektívne a reálne overenie nadobudnutých vedomostí, zručností a schopností žiakov. Výnimkou bol zamestnávateľ¹² v 1 škole¹³, u ktorého sa z dôvodu absencie priestorov 2 časti zadania maturitnej témy konali v náhradných priestoroch nevhodných na realizáciu PČOZ MS kvôli nadmernému hluku zo susediacich objektov.

V kontrolovaných školách boli **dodržané a zaistené bezpečné podmienky** a ochrana zdravia žiakov pri realizácii PČOZ MS, žiaci používali predpísané osobné ochranné pomôcky, správne manipulovali so strojmi, prístrojmi a zariadeniami, boli disciplinovaní a na pracoviskách udržiavali poriadok. Zo 14 žiakov so ZZ 6 využili **úpravu podmienok**, ktorá spočívala v predĺžení času v závislosti od miery ich obmedzenia.

Členovia skúšobných komisí počas konania MS sledovali pracovné postupy žiakov, aktívne kontrolovali činnosť žiakov, ojedinele v prípade potreby im poskytli inštrukciu alebo usmernenie. V 1 škole¹⁴ členovia PMK neboli pri práci žiakov sústavne prítomní, pretože žiaci vykonávali PČOZ MS na 2 pracoviskách, ktoré boli od seba vzdialené a museli sa medzi nimi presúvať.

Rozhovory členov PMK so skúšanými žiakmi prebiehali v pokojnej atmosfére, skúšajúci počas riadeného rozhovoru kládli žiakom doplňujúce otázky, podnecovali ich k prezentovaniu vedomostí, zdôvodneniu názorov s uplatnením argumentov, používaniu učebných pomôcok. Stimulovali žiakov k súvislému reagovaniu na ich otázky a podnety, poskytovali im dostatok času na sformulovanie odpovedí. V sledovaných subjektoch pri **hodnotení PČOZ MS** skúšajúci členovia postupovali podľa vopred stanovených kritérií a v súlade s platnou legislatívou. V 1 škole¹⁵ vypracované kritériá hodnotenia žiakov pre formu praktická realizácia a predvedenie

¹¹ Slovenská obchodná a priemyselná komora (SOPK); Republiková únia zamestnancov (RÚZ); Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR (AZZZ); Asociácia priemyselných zväzov dopravy (APZD)

¹² LIDL Slovenská republika, v. o. s.

¹³ SOŠ hotelových služieb a obchodu, Jabloňová 1351, Zvolen

¹⁴ SOŠ drevárska a stavebná, Krásno nad Kysucou 1642

¹⁵ Cirkevná SOŠ elektrotechnická P. G. Frassatiho, Vazovova 2, Bratislava

komplexnej úlohy neboli v súlade s legislatívou, v inej škole¹⁶ žiaci neboli hodnotení na základe kritérií, ktoré sa viazali na zvolenú formu PČOZ MS, ale výsledné hodnotenie bolo výrazne ovplyvnené zaradením testov z oblastí nesúvisiacich so vzdelávacou oblasťou praktická príprava. U väčšiny žiakov nebolo potrebné pri výslednom hodnotení prihliadať na prospech počas štúdia z predmetov zo vzdelávacej oblasti praktická príprava, pretože hodnotenie PČOZ MS sa výrazne neodlišovalo od dosiahnutých výsledkov žiakov počas štúdia.

Zamestnávateľa, ktorí poskytovali odborné vzdelávanie a prípravu absolventom v SDV, sa v dotazníkoch vyjadrili, že žiaci prejavovali záujem o zvolené odbory, k štúdiu pristupovali zodpovedne, snažili sa podávať požadovaný pracovný výkon, preukazovali primerané pracovné zručnosti pri práci s nástrojmi, strojmi, prístrojmi, dodržiavali pravidlá stanovené vnútorným poriadkom pracoviska. Zamestnávateľ v 1 škole¹⁷ uviedol, že žiaci nedisponovali dostatočnými odbornými teoretickými vedomosťami nadobudnutými v škole a mali problém s dodržiavaním pravidiel stanovených vnútorným poriadkom pracoviska, napriek tomu sa vyjadril, že absolventi odboru sú dostatočne pripravení na zapojenie sa do pracovného procesu, nakoľko disponujú výbornými praktickými vedomosťami a zručnosťami.

Z dotazníkov, ktoré boli zadané delegovaným zástupcom SO/PO a zástupcom zamestnávateľov, členom PMK vyplynulo, že žiaci pri realizácii PČOZ MS preukázali primerané pracovné zručnosti, pracovali samostatne, pri praktickej skúške aplikovali požadované teoretické vedomosti, uplatňovali správnu odbornú terminológiu a dodržiavali pravidlá bezpečnej práce. Preukázali spôsobilosti, ktoré vytvárali predpoklady na uľahčenie ich prechodu zo školy na trh práce. Tieto skutočnosti potvrdili v dotazníkoch aj MOV.

2.3 ORGANIZÁCIA A PRIEBEH INTERNEJ ČASTI MS Z PREDMETU TČOZ

Vo všetkých kontrolovaných subjektoch overovanie vedomostí a zručností žiakov prebiehalo za sústavnej prítomnosti všetkých členov PMK podľa vypracovaného harmonogramu. Skúšajúci členovia PMK vytvorili pokojnú pracovnú atmosféru, vhodne riadili rozhovor so žiakmi, kládli im pomocné i stimulačné otázky. Viedli ich k tomu, aby vo svojich odpovediach uvádzali praktické príklady, využili argumentáciu a svoje tvrdenia zdôvodňovali. Dbali na to, aby každý žiak mal dostatočný priestor na prezentovanie vedomostí a vyjadrenie svojich myšlienok. V 1 škole¹⁸ neboli dodržané pravidlá riadenia rozhovoru skúšajúceho so žiakmi počas TČOZ MS, vo viacerých prípadoch boli otázky zadávané skúšajúcim učiteľom nekonkrétne a nejasne formulované.

Všetky kontrolované subjekty dodržali a **zaistili bezpečné podmienky** na konanie TČOZ MS. Zo 14 evidovaných žiakov so ZZ využili úpravu podmienok 13 žiaci, spočívala v predĺžení času na prípravu a odpoveď.

Hodnotenie odpovedí žiakov členmi PMK bolo objektívne v súlade s kritériami stanovenými platným právnym predpisom s výnimkou 1 školy,¹⁹ kde pri niektorých žiakoch členovia PMK upravovali hodnotenie parciálnych častí tak, aby celkové hodnotenie bolo pre žiaka priaznivejšie, svoje hodnotenie odôvodňovali len výnimočne a u viacerých žiakov celkové hodnotenie nereprezentovalo dosiahnutú a preukázanú úroveň teoretických vedomostí. Predsedníčka PMK v tejto škole neriadila pri stanovení klasifikácie žiakov činnosť komisie.

V 8 školách pri výslednom hodnotení v ojedinelých prípadoch bolo potrebné zohľadniť priebežný prospech, ktorý dosiahli žiaci zo súvisiacich profilových predmetov počas štúdia. V 6 školách nebolo potrebné pri hodnotení prihliadať na stupne prospechu počas štúdia, hodnotenie žiakov v TČOZ MS sa výrazne neodlišovalo od dosiahnutých výsledkov počas štúdia v teoretických odborných predmetoch.

Z vyhodnotenia dotazníkov, ktoré boli zadané delegovaným zástupcom SO/PO, zástupcom zamestnávateľov a učiteľom odborných predmetov vyplynulo, že žiaci preukázali požadované odborné teoretické vedomosti, dokázali prepájať teóriu s praxou, uplatňovať získané skúsenosti a zručnosti z praktickej prípravy pri ústnych odpovediach. V ústnom prejave sa snažili používať odbornú terminológiu, zdôvodniť svoje stanovisko k nastolenému odbornému problému, reagovali na doplňujúce otázky členov PMK. Počas skúšky sa správali kultívovane, ich prejavy boli primerané. V niektorých prípadoch žiaci nedisponovali adekvátnymi

¹⁶ SOŠ strojnícka, Ul. pplk. Pljušťa 29, Skalica

¹⁷ Schaeffler Skalica, s. r. o., Dr. G. Schaefflera 1, Skalica; SOŠ strojnícka, Ul. pplk. Pljušťa 29, Skalica

¹⁸ SOŠ strojnícka, Ul. pplk. Pljušťa 29, Skalica

¹⁹ SOŠ strojnícka, Ul. pplk. Pljušťa 29, Skalica

komunikačnými zručnosťami pri prezentovaní svojich vedomostí, nedokázali pohotovo reagovať na otázky členov PMK a mali rezervy v správnom uplatňovaní odbornej terminológie.

2.4 ÚROVEŇ PREUKÁZANÝCH POZNATKOV A ZRUČNOSTÍ ŽIAKOV V MS

Úroveň preukázaných poznatkov a zručností žiakov ŠŠI sledovala:

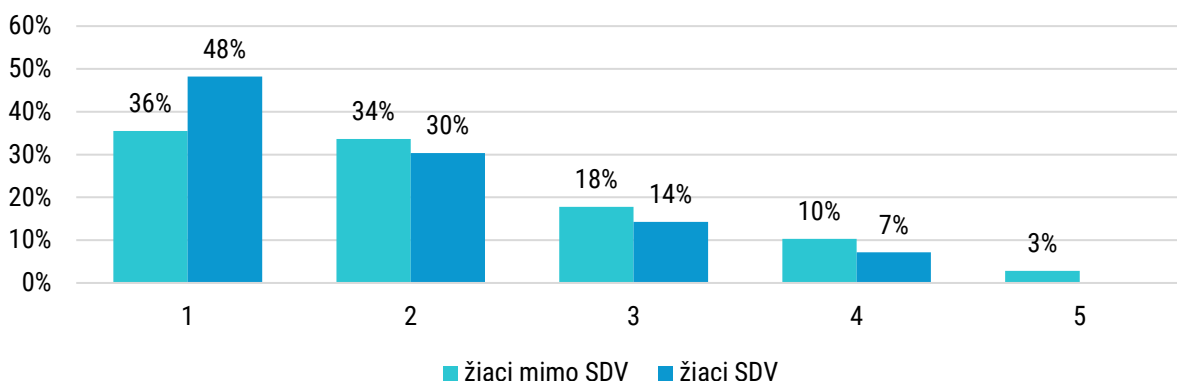
- ⇒ vo vzťahu k cieľovým požiadavkám na vedomosti a zručnosti pre príslušný odbor v nadväznosti na zaradenie žiakov do 2 skupín – žiaci v SDV/mimo SDV;
- ⇒ úroveň výsledkov žiakov oboch častí MS v porovnaní so známku z OVY/PRX a profilových predmetov na konci 4. ročníka;
- ⇒ úroveň výsledkov žiakov oboch častí MS v nadväznosti na ich zaradenie do skupín podľa miesta vykonávania odborného výcviku/odbornej praxe v 4. ročníku štúdia.

2.4.1 Úroveň preukázaných poznatkov a zručností vo vzťahu k cieľovým požiadavkám

V sledovaných školách väčšina žiakov, ktorí konali **PČOZ MS** formou praktickej realizácie a predvedenia komplexnej úlohy i formou obhajoby vlastného projektu, preukázali vedomosti a zručnosti v súlade s cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti žiakov pre príslušné ŠO. Žiaci v SDV vykazovali v PČOZ MS lepšie výsledky ako žiaci mimo SDV, čím preukazovali lepšiu úroveň poznatkov a zručností vo vzťahu k cieľovým požiadavkám. Viac ako tri štvrtiny žiakov v SDV dosiahla úroveň preukázaných poznatkov na výbornej alebo chválitebnej úrovni. Požadovanú úroveň poznatkov a zručností nedosiahli 3 žiaci mimo SDV (**Graf 3**).

Odlíšnosti medzi jednotlivými žiakmi sa prejavili v miere ich samostatnosti, tvorivosti, v komunikačných kompetenciách (v niektorých prípadoch krátke odpovede, nesúvislý prejav, nedostatočné komunikačné schopnosti pri prezentovaní vedomostí), v používaní odbornej terminológie. Individuálne rozdiely boli aj v schopnosti argumentovať a aplikovať teoretické vedomosti pri praktickej realizácii a predvedení komplexných úloh. Obhajoby vlastných projektov žiakov boli na veľmi dobrej úrovni, takmer všetci vedeli zaujať vlastné stanovisko a argumentovať, pričom úroveň prezentácie a obhajoby spĺňala všetky požiadavky zadané vyučujúcimi.

GRAF 3 Porovnanie dosiahnutej klasifikácie žiakov v SDV a mimo SDV z PČOZ MS.

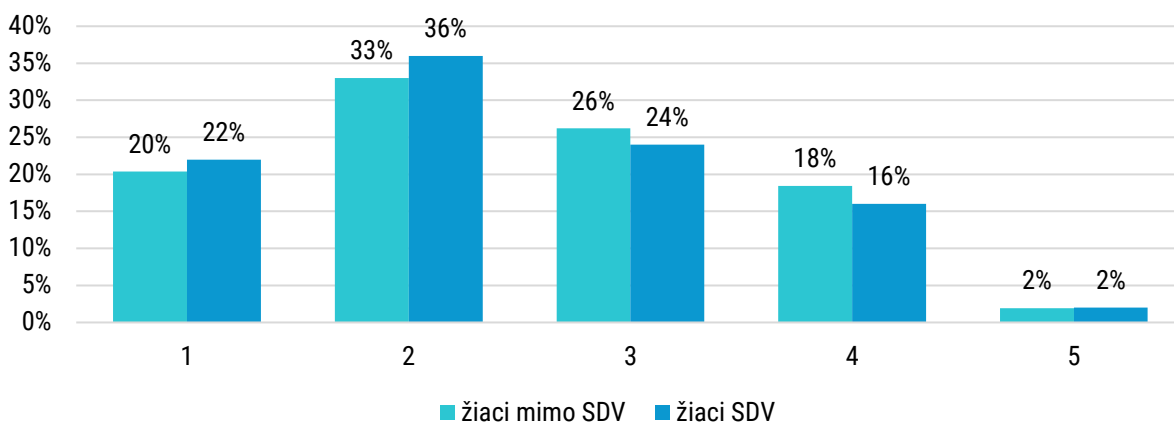

V **TČOZ MS** boli zručnosti a poznatky absolventov taktiež zväčša v súlade s cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti v príslušných ŠO, i keď na rôznej úrovni (s výnimkou 3 žiakov). Žiaci väčšinou preukázali požadované odborné teoretické vedomosti, dokázali prepájať teóriu s praxou, vedeli zdôvodniť stanoviská k odborným problémom, pohotovo odpovedali na otázky členov PMK. V porovnaní dosiahnutej úrovne z TČOZ MS vykazovali žiaci v SDV mierne lepšie výsledky. Takmer dve tretiny všetkých žiakov v SDV preukázala úroveň v TČOZ MS ako výbornú alebo chválitebnú. Nedostatočnú úroveň preukázali 3 žiaci z nich 1 v SDV (**Graf 4**).

Zistenia potvrdili i výsledky z dotazníkov, kde respondenti uviedli, že v školách, kde sa vzdelávali žiaci v SDV i mimo SDV, žiaci v SDV vo väčšej miere prepájali teoretické a praktické vedomosti, lepšie uplatňovali

skúsenosti a zručnosti získané počas praktickej prípravy a sebavedomejšie prezentovali a odôvodňovali svoje názory. Zistenia z dotazníkov korešpondovali s výsledkami priameho pozorovania ŠŠI.

GRAF 4 Porovnanie dosiahnutej klasifikácie žiakov v SDV a mimo SDV z TČOZ MS

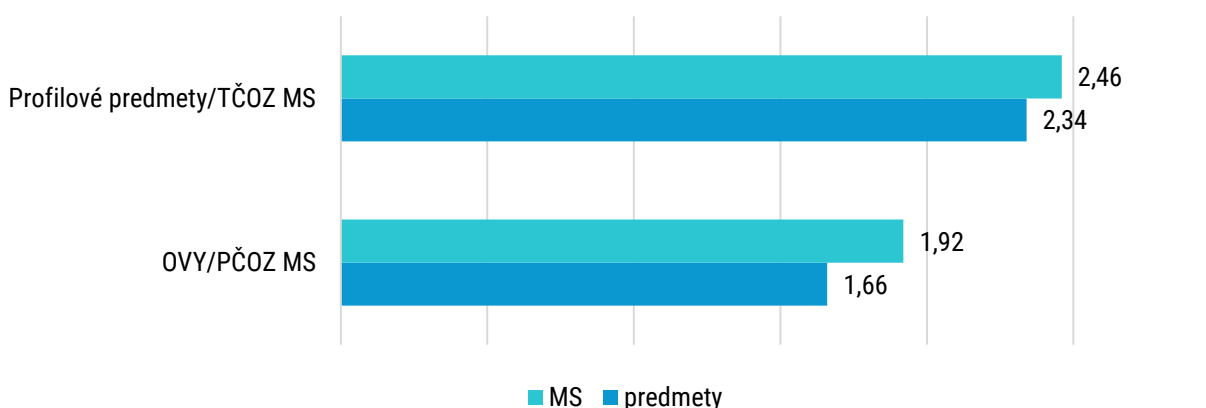

Najväčšie rozdiely boli zaznamenané v schopnosti adekvátne komunikovať a uplatňovať správnu odbornú terminológiu. Odpovede na otázky skúšajúcich u niektorých žiakov limitovali nízke komunikačné zručnosti (jednoslovné odpovede, holé vety, neznalosť odbornej terminológie), tiež sa vyskytovali problémy pri argumentácii a vyjadrovaní sa v súvislostiach. V 1 škole²⁰ napriek tomu, že všetci žiaci úspešne vykonali TČOZ MS, niektorí z nich nedisponovali základnými vedomosťami nevyhnutnými pre splnenie profilu absolventa ŠO (viac ako tretina žiakov bola hodnotená stupňom prospechu dostatočný).

2.4.2 Úroveň preukázaných poznatkov a zručností v porovnaní so známku z OVY/PRX a profilových predmetov na konci 4. ročníka

Žiaci preukázali v **PČOZ MS (1,92)** o 0,47 lepšiu celkovú priemernú dosiahnutú úroveň ako v **TČOZ MS (2,46)**. V oboch častiach MS dosiahli žiaci horšie výsledky, ako v sledovaných predmetoch na konci 4. ročníka. V PČOZ MS si žiaci pohoršili o 0,26 oproti priemeru hodnotenia predmetu OVY/PRX a v TČOZ MS bol výsledok od dosiahnutého priemeru v odborných profilových predmetoch horší o 0,12 (**Graf 5**).

GRAF 5 Celková úroveň výsledkov žiakov v PČOZ MS a TČOZ MS a ich porovnanie s hodnotením predmetu OVY/PRX a profilových predmetov

Porovnávaním výsledkov hodnotenia v **PČOZ MS s výsledným hodnotením predmetu OVY/PRX** dosiahli žiaci v 2 školách výrazne lepšiu (o 0,75 a 0,14) a v 3 školách porovnateľnú úroveň hodnotenia v PČOZ. V ostatných troch štvrtinách škôl bola preukázaná úroveň nižšia, z toho v 4 školách bol dosiahnutý priemer v PČOZ MS výrazne horší a nezodpovedal hodnoteniu v predmete OVY/PRX. Porovnaním výsledkov **TČOZ MS**

²⁰ SOŠ strojnica, Ul. pplk. Pljušťa 29, Skalica

a výsledného hodnotenia z profilových predmetov preukázali žiaci v 7 školách v TČOZ MS lepšie alebo porovnateľné výsledky s hodnotením profilových predmetov. V ostatných školách žiaci v TČOZ MS nedosiahli úroveň hodnotenia z profilových predmetov odborného vzdelávania, pričom v 2 SOŠ bol rozdiel výsledkov výrazný (o 1,15 a 1,20). V 1 škole²¹ dosiahli žiaci lepšie výsledky v PČOZ i v TČOZ MS v porovnaní s výsledným hodnotením OVY a prospechu z odborných profilových predmetov, všetci sa vzdelávali v SDV a počas celého štúdia vykonávali OVY na pracovisku praktického vyučovania u jedného zamestnávateľa²²(**Tabuľka 2**).

TABUĽKA 2 Výsledky žiakov v PČOZ MS a TČOZ MS a ich porovnanie s hodnotením predmetu OVY/PRX a profilových predmetov na konci 4. ročníka v sledovaných školách

ŠKOLA	Priemer OVY	Priemer profilové predmety	Hodnotenie PČOZ	Hodnotenie TČOZ
BA1	1,50	1,96	1,63	2,19
BA2	1,88	2,09	2,57	2,00
BB3	1,68	2,12	2,65	2,13
BB4	1,45	1,80	1,44	2,33
BB5	1,66	1,95	1,84	2,47
BB6	1,55	2,44	2,20	2,20
KE7	2,02	2,88	2,50	2,63
NR8	2,00	2,66	1,25	3,25
PO9	1,50	2,78	1,80	2,13
TN10	1,59	2,58	1,45	2,09
TT11	1,67	2,81	2,42	2,92
TT12	1,93	2,02	1,94	3,17
ZA13	1,39	1,51	1,71	2,71
ZA14	1,43	3,18	1,43	2,57

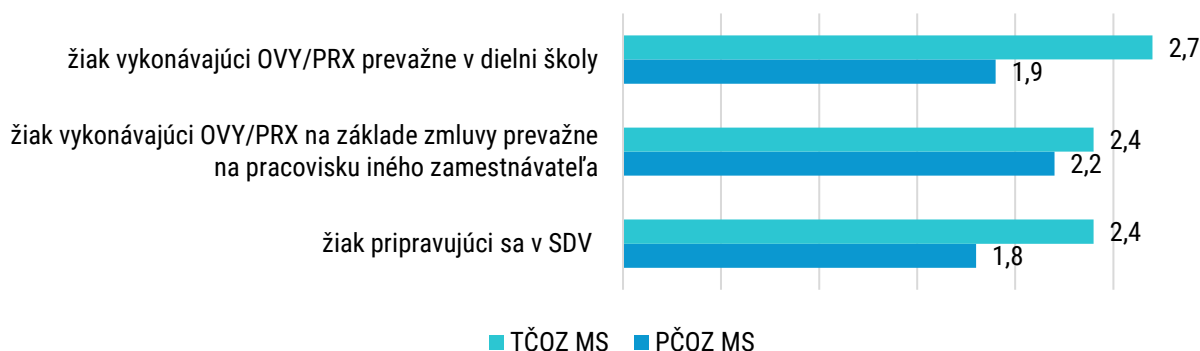
2.4.3 Úroveň preukázaných poznatkov a zručností v nadväznosti na zaradenie žiakov do skupín podľa miesta výkonu OVY/PRX na konci 4. ročníka

Ak porovnáваме dosiahnutú úroveň vo výsledkoch PČOZ i TČOZ MS v nadväznosti na zaradenie žiakov do skupín podľa miesta výkonu OVY/PRX, rozdiely medzi jednotlivými skupinami žiakov nie sú významné. V **PČOZ MS** je rozdiel medzi skupinami žiakov 0,4 a v TČOZ MS 0,3. Celkovo vyššiu úroveň dosiahli žiaci v PČOZ MS a najlepšie výsledky preukázali žiaci pripravujúci sa v SDV. V **TČOZ MS** dosiahli totožné výsledky žiaci vzdelávajúci sa v SDV so žiakmi na základe zmluvy na pracovisku iného zamestnávateľa. Výsledky žiakov, ktorí absolvovali OVY/PRX v dielni školy, boli o 0,3 horšie (**Graf 6**).

²¹ SOŠ, Ivana Krasku 491, Púchov

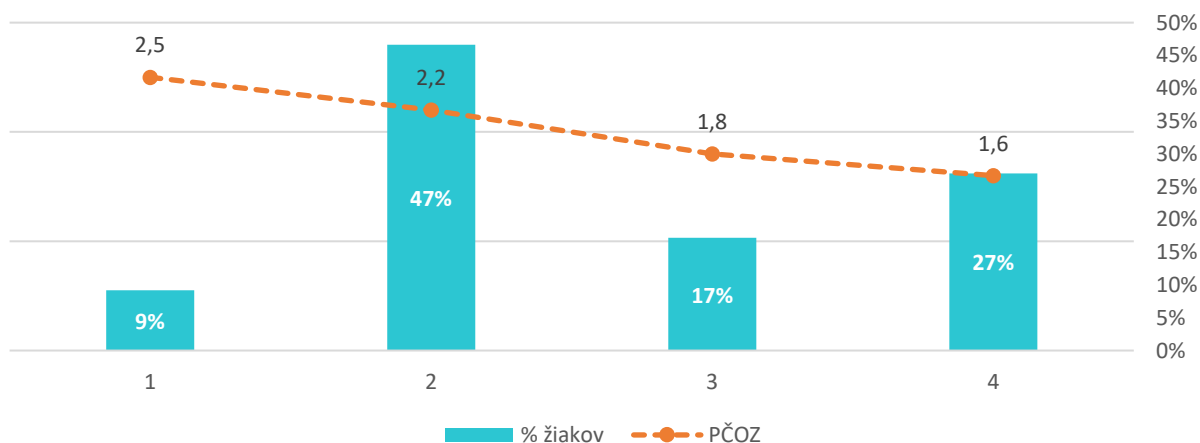
²² Continental Matador Rubber, s.r.o., Púchov

GRAF 6 Porovnanie dosiahnutých výsledkov v jednotlivých častiach MS v nadväznosti na zaradenie žiakov do skupín podľa miesta výkonu OVY/PRX

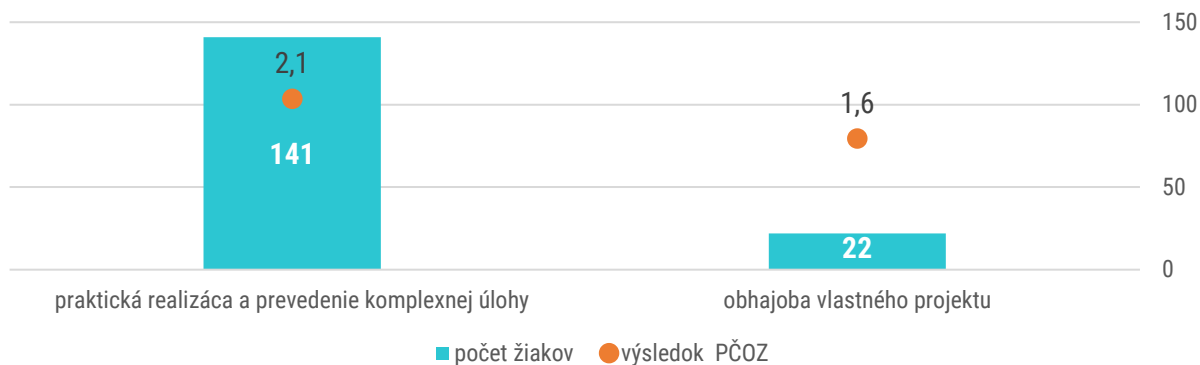
Pri porovnaní výsledkov žiakov v **PČOZ MS a počtom rokov absolvovania OVY/PRX na tom istom pracovisku** sa preukázala nepriama závislosť (**Graf 7**). Najhoršie výsledky v PČOZ MS (2,9) vykazujú žiaci, ktorí OVY/PRX na tom istom pracovisku vykonávali 1 rok. Tretina žiakov (27 %), ktorá vykonávala OVY/PRX na jednom pracovisku celé štúdium (4 roky), dosiahla najlepšie výsledky v PČOZ MS (1,6).

GRAF 7 Porovnanie výsledkov žiakov v PČOZ MS v závislosti od počtu rokov vykonávajúcich OVY/PRX na tom istom pracovisku

Pri porovnaní výsledkov žiakov v **PČOZ MS v nadväznosti na formu jej realizácie** vykazovali žiaci pri praktickej realizácii komplexnej úlohy o 0,5 horšie výsledky v porovnaní so žiakmi, ktorí obhajovali vlastný projekt (**Graf 8**).

GRAF 8 Porovnanie počtu žiakov a ich výsledkov z PČOZ MS podľa formy PČOZ MS

3 ODPORÚČANIA A PODNETY

3.1 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI ŠKÔL

- vypracovať maturitné témy v rozsahu výkonových štandardov ŠVP pre daný ŠO a v spolupráci so zamestnávateľmi;
- postupovať pri hodnotení PČOZ a TČOZ MS v súlade so stanovenými kritériami,
- dodržiavať pri skúšaní pravidlá riadeného rozhovoru;
- zabezpečiť adekvátne priestorové podmienky na realizáciu PČOZ MS;
- hodnotiť v priebehu štúdia úroveň dosahovaných vedomostí a zručností žiakov objektívne;
- sledovať v rámci kontrolnej činnosti úroveň učenia sa žiakov a vyučovania odborných teoretických predmetov s dôrazom na rozvíjanie komunikačných kompetencií, prezentácie vedomostí a zručností žiakov so správnym používaním odbornej terminológie a argumentácie.

3.2 ODPORÚČANIA ZAMESTNÁVATEĽOM, STAVOVSKÝM A PROFESIJNÝM ORGANIZÁCIÁM

- delegovať zástupcov do PMK, aby bola zabezpečená koordinácia výstupov odborného vzdelávania a prípravy v súlade s požiadavkami SO/PO;
- dôsledne posudzovať obsah maturitných tém pre jednotlivé časti MS;
- aktívne participovať prostredníctvom svojho delegovaného zástupcu na činnosti PMK.

4 ZOZNAMY

4.1 TABUĽKY

TABUĽKA 1 Prehľad žiakov konajúcich PČOZ MS a TČOZ MS v šk. roku 2022/2023	5
TABUĽKA 2 Výsledky žiakov v PČOZ MS a TČOZ MS a ich porovnanie s hodnotením predmetu OVY/PRX a profilových predmetov na konci 4. ročníka v sledovaných školách	11

4.2 GRAFY

GRAF 1 Porovnanie výsledkov PČOZ MS a TČOZ MS kontrolovaných SOŠ.....	4
GRAF 2 Miesto konania PČOZ MS	7
GRAF 3 Porovnanie dosiahnutej klasifikácie žiakov v SDV a mimo SDV z PČOZ MS.....	9
GRAF 4 Porovnanie dosiahnutej klasifikácie žiakov v SDV a mimo SDV z TČOZ MS	10
GRAF 5 Celková úroveň výsledkov žiakov v PČOZ MS a TČOZ MS a ich porovnanie s hodnotením predmetu OVY/PRX a profilových predmetov	10
GRAF 6 Porovnanie dosiahnutých výsledkov v jednotlivých častiach MS v nadväznosti na zaradenie žiakov do skupín podľa miesta výkonu OVY/PRX.....	12
GRAF 7 Porovnanie výsledkov žiakov v PČOZ MS v závislosti od počtu rokov vykonávajúcich OVY/PRX na tom istom pracovisku	12
GRAF 8 Porovnanie počtu žiakov a ich výsledkov z PČOZ MS podľa formy PČOZ MS.....	12

5 PRÍLOHA

5.1 ZOZNAM KONTROLOVANÝCH ŠKÔL

P.č.	Kraj	Názov a sídlo školy
1.	BA	Stredná odborná škola gastronómie a hotelových služieb, Farského 9, Bratislava
2.	BA	Cirkevná stredná odborná škola elektrotechnická P.G. Frassatiho, Vazovova 12, Bratislava
3.	BB	Stredná odborná škola ako organizačná zložka spojenej školy, Štúrova 848, Detva
4.	BB	Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu, Jabloňová 1351, Zvolen
5.	BB	Stredná odborná škola technická, J. Švermu 1, Zvolen
6.	BB	Súkromná stredná odborná škola technická Dr. Janského 10, Žiar nad Hronom
7.	KE	Stredná odborná škola dopravy a služieb, Mierová 727, Strážske
8.	NR	Stredná odborná škola technická, Kozmálovská cesta 9, Tlmače
9.	PO	Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb Jána Andraščíka, Pod Vinbargom 3, Bardejov
10.	TN	Stredná odborná škola, I. Krasku 491, Púchov
11.	TT	Stredná odborná škola elektrotechnická, Učňovská 700/6, Gbely
12.	TT	Stredná odborná škola strojnícka, pplk. Pljušťa 29, Skalica
13.	ZA	Stredná odborná škola drevárska a stavebná č. 1642, Krásno nad Kysucou
14.	ZA	Stredná odborná škola polytechnická, Sládkovičova ulica 104, Ružomberok